

Handleiding

Bijeenkomst 4 – Hoe werkt een middelbare school?

Vorbereiding

Het verschil tussen de basisschool en de middelbare school is groot. Wat staat de toekomstige brugklasser allemaal te wachten? Op de middelbare school heeft het kind o.a. meer vakken, meer leraren, een mentor en meer huiswerk. In deze bijeenkomst leren ouders hoe een middelbare school in Nederland werkt.

Doelen

Het doel van deze bijeenkomst is dat deelnemers leren wat hun kinderen te wachten staat als zij straks naar de middelbare school gaan. Wat moet je als ouder weten?

Doelen voor bijeenkomst 3 – Een nieuwe school kiezen		
Kennis	Taal	Houding
- Ik ken de verschillen tussen de basisschool en de middelbare school. - Ik weet wat ik als ouder allemaal moet regelen. - Ik weet wat 'de puberteit' is.	- Ik begrijp belangrijke woorden uit dit thema. - Ik weet welke gesprekken ik moet voeren op de middelbare school.	Ik weet wat de middelbare school verwacht van ouders.

Doelwoorden

Bekijk de Woordenlijst van Hoofdstuk 7 in Praten op School. Daar vind je ook uitleg en voorbeeldzinnen van belangrijke woorden. Onderstaande woorden zijn van belang om de basis van het reilen en zeilen op een middelbare school uit te leggen.

zelfstandig	het lokaal	de mentor
het vak / de vakken	de decaan	de emoties
het rooster	het tussenuur	de puberteit

Hoe bereid je je voor?

Algemene informatie rondom de middelbare school in Nederland

Loop het Hoofdstuk 7 van Praten op School door.

Kennis van scholen in de buurt

Bekijk de websites van de scholen in de buurt die in eerdere bijeenkomsten al besproken zijn.

Welke informatie staat er op de websites? Bijvoorbeeld over het aanschaffen van boeken, laptops en andere materialen, over de ouderbijdrage, over de rol van ouders, etc.

Welke materialen heb je nodig?

Materialen De Volgende Stap

- BK4 – PowerPoint: Hoe werkt een middelbare school?
- BK4 – Draaiboek: Hoe werkt een middelbare school?
- BK4 – Knipblad: Verschillen tussen po en vo
- BK4 – Checklist 'Wat vind jij belangrijk?'

Materialen Praten op School

- Praten op School - Woordenlijst Hoofdstuk 7.
- Praten op School – Praktijkopdracht Hoofdstuk 7.
- Praten op School – Taalkaart Hoofdstuk 7.
- Eventueel ook de materialen van Praten op School – Hoofdstuk 17: De puberteit.

Eigen materialen

- Laptop en beamer of smartboard.
- Naamkaartjes.
- Pennen, stiften.
- Evt. flap-over of papier.
- Begeleidersmap (presentielijst, intakeformulieren, observatielijsten = een leeg vel erna voor observaties/opmerkingen per deelnemer.
- Evt. Authentieke materialen.

Evt. aanvullende materialen voor de werkvormen die je kiest

Werkvormen kiezen en materialen aanpassen

De materialen van De Volgende Stap bieden handvatten voor verschillende soorten groepen en zijn aanpasbaar naar de lokale context. Draaiboeken en PowerPoints kun je dus naar eigen inzicht aanpassen. Ook worden voor de activiteiten soms meerdere opties voor werkvormen aangeboden. Maak daar in een keuze, o.a. op basis van de kennis die je hebt over de groep.

Uitvoeren van de bijeenkomst

Welkom [dia 1 – 2]

- Welkom heten.
- Programma van de bijeenkomst.
- Doelen van deze bijeenkomst.

Terugblik [dia 3 – 5]

We kijken terug op Bijeenkomst 3: Een nieuwe school kiezen. Het is belangrijk dat de ouders de schooltypen, het schooladvies en de doorstroomtoets scherp voor ogen hebben. Deze kennis is nodig om deze bijeenkomst goed te volgen. Bovendien kunnen er in de tussentijd nieuwe vragen zijn ontstaan.

Start met een groeps gesprek aan de hand van dia 3 en 4. Zijn er nieuwe vragen opgekomen? Hoe ging het oefenen? Wat is het belangrijkste dat ze hebben onthouden?

Laat daarna slide 5 zien: 'Wat vind jij belangrijk?'. In voorgaande bijeenkomst is uitgebreid gesproken over de verschillende zaken die een rol kunnen spelen bij het kiezen van de school. Vraag eventueel of enkele deelnemers kunnen aangeven of zij kunnen aangeven wat voor hen de belangrijkste factor of factoren zijn en waarom. Zet daarna de deelnemers aan het werk met de Checklist 'Wat vind jij belangrijk?'

Werkvorm – Checklist 'Wat vind jij belangrijk?' [dia 5]

Laat deelnemers in tweetallen de checklist doornemen en samen bespreken. Als terugkoppeling kun je enkele stellingen uitlichten en vragen waarom men dat belangrijk, een beetje belangrijk of niet zo belangrijk vindt.

Eventueel kun je ook nog een paar stellingen klassikaal bespreken. Die kunnen van de checklist komen of uit de slides van Bijeenkomst 3.

Verschillen tussen po en vo [dia 6-16]

Er zitten grote verschillen tussen de basisschool en de middelbare school. Voordat we een aantal onderwerpen behandelen is het van belang om de voorkennis van deelnemers te activeren en om te kijken wat de groep al weet.

Werkvorm: Woordwolk

Vraag de groep wat de verschillen zijn tussen de basisschool en de middelbare school. Schrijf zoveel mogelijk van op op een centrale plek en maak een woordwolk of woordspin.

Voorbeelden die de ouders kunnen noemen:

• Andere vakken.	• Elk uur een andere docent.
• Groter gebouw.	• Verschillende schoolniveaus.
• Een schoolrooster.	• Veel spullen kopen.
• Meer huiswerk.	• Veel oudere leerlingen.
• Meer zelfstandigheid.	• De school is ver weg.
• Elk uur een ander lokaal.	• ...

Loop na deze werkvorm de slides langs die gaan over verschillende onderwerpen die te maken hebben met de middelbare school. Het gaat om de volgende onderwerpen:

- De mentor en de docenten.
- De vakken.
- Het schoolrooster.
- Wat moet je kopen?
- Grote uitgaven.
- Wat verandert er voor je kind?

Leg per slide uit wat er op staat, hoe dat in Nederland is geregeld en eventueel welke ervaringen mensen met het onderwerp hebben. Vraag bijvoorbeeld:

- Hoe ging dat in de jeugd in van de deelnemers?
- Wat is hun mening hierover?
- Welke vragen komen er boven?

Aanvullende tips bij slides over uitgaven

Je kunt hier eventueel tips geven over lokale initiatieven die er zijn om mensen te helpen met deze uitgaven, zoals bijvoorbeeld tweedehandslaptops of speciale regelingen voor vervoer.

Aanvullende tips bij slide over 'Wat verandert er voor je kind?'

De slide is opgebouwd als drietrapsraket. Kinderen krijgen huiswerk, waar ze zelf veel voor moeten kunnen plannen en dat vraagt ook om meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

Mogelijk kun je nog een gesprek aanknopen over de rol van de ouder. Ga je je kind hier erg in ondersteunen? Hoe controleer je of je kind huiswerk maakt? Of genoeg leert? Of ga je het niet controleren?

Werkvorm – Wat hoort bij de basisschool en wat hoort bij de middelbare school?

Je kunt deze werkvorm in twee- of drietallen doen of met de hele groep. Maak gebruik van het Knipblad 'Verschillen tussen po en vo'.

- **Versie 1: In kleine groepjes**

Zorg ervoor dat je voor elk groepje een setje geknipte kaartjes hebt. Hussel de kaartjes.

Laat de groepjes de kaartjes categoriseren. Hoort het bij po of vo? Als terugkoppeling kun je met de groep praten over de keuzes die ze hebben gemaakt.

- **Versie 2: Met de hele groep**

Zorg voor één set van de kaartjes (zie Knipblad: Verschil tussen po en vo). Maak één 'basisschool-tafel' en één 'middelbare school-tafel'. Verdeel de kaartjes willekeurig uit aan de deelnemers en laat hen de kaartjes bij de juiste tafel neerleggen. Bespreek na door om de tafels te staan en te kijken of het goed is gegaan.

Let op: Zitten er kaartjes tussen die verwarrend kunnen zijn voor de deelnemers, bijvoorbeeld omdat hun kinderen op de middelbare school naar een schooltype gaan waar weinig huiswerk is? Overweeg dan om het kaartje weg te laten. Je kunt natuurlijk ook het gesprek aan gaan over de verschillen tussen de onderwijstypen.

Antwoorden werkvorm –

Wat hoort bij de basisschool en wat hoort bij de middelbare school?

Basisschool	Middelbare school
Je kind heeft één of twee leerkrachten	Je kind heeft veel docenten. Elk uur een andere docent.
De leerkracht vertelt hoe het met jouw kind gaat op school.	De mentor vertelt hoe het met jouw kind gaat op school.
Je brengt je kind naar school.	Je kind gaat zelf naar school.
Je kind is de oudste van de school.	Je kind is de jongste van de school.
Je kind heeft vakken zoals taal, rekenen en knutselen.	Je kind heeft vakken zoals Nederlands, Wiskunde en Kunst & Cultuur.
Je kind krijgt de meeste spullen van school.	Je moet zelf veel spullen kopen.
Je kind hoeft niet alles alleen of zelf te doen.	Je kind leert zelfstandig te werken.
De school start elke dag op dezelfde tijd.	Je kind moet op verschillende tijden naar school.
Je kind zit bijna altijd in hetzelfde lokaal.	Je kind moet voor elke les naar een ander lokaal.
Je kind krijgt geen of weinig huiswerk.	Je kind krijgt huiswerk en moet thuis leren.
De leerkracht vertelt welke les er is en waar de kinderen moeten zijn.	Je kind heeft een eigen lesrooster.

Werkvorm – Hoe zit dat op scholen in de buurt?

Er zijn ondertussen al een aantal verschillen tussen de basisschool en de middelbare school behandeld. Echter pakken scholen dit soort zaken op verschillende manieren aan. Op de websites staat vaak al het een en ander aan informatie.

Welke scholen hebben mensen op het oog voor hun kind? Laat de deelnemers een aantal punten opschrijven waarvan ze willen weten hoe dat op de scholen in de buurt is geregeld. Dit kan dan bijvoorbeeld zijn:

- Hoe verloopt het contact tussen ouder en school?
- Welke vakken worden er gegeven?
- Wat zijn de lestijden?
- Welke boeken en andere materialen moeten worden aangeschaft? En treft de school regelingen om dit goedkoper te maken?
- Wat staat er over de ouderbijdrage?
- Welke ondersteuning is er voor leerlingen? Denk aan huiswerkbegeleiding, bijles of hulp bij plannen.
- Zijn er speciale programma's voor leerlingen?

Laat daarna de deelnemers op hun telefoons de websites van de scholen bezoeken om te kijken of ze antwoord kunnen vinden op hun vragen. Die kunnen ze (in het Nederlands of in hun eigen taal) voor zichzelf noteren.

Is er informatie die ze niet kunnen vinden? Hoe gaan ze dan aan die informatie komen? Probeer de deelnemers eventueel op weg te helpen hiermee.

Puberteit [dia 17 - 19]

Je kind gaat naar een andere school, maar verandert zelf ook veel. Je kind wordt een puber en komt in de 'puberteit'. Bespreek in de groep wie het woord en het concept 'puberteit' kent.

Werkvorm – Een woordweb

Wat weten jullie al over de puberteit? Bespreek de groep aan welke woorden denk je bij puberteit? Bespreek de antwoorden daarna samen en schrijf in de vorm van een woordweb op het bord. Kent niemand het woord of concept? Probeer dan via Google Translate de vertaling op te zoeken.

Behandel de twee slides over alle veranderingen die in de puberteit kunnen plaatsvinden.

Breng eventueel een groepsgesprek op gang, bijvoorbeeld door de volgende vragen:

- Welke van de veranderingen herkennen jullie?
- Hoe werd er tegen pubers aangekeken toen jij zelf een puber was? [ofwel in jouw jeugd, ofwel in jouw land van herkomst]
- Wat vind je van de manier waarop men in Nederland met pubers omgaat?

Benoem dat ouders bij vragen of aanvullende informatie over de puberteit terecht kunnen bij het Centrum Jeugd en Gezin (CJG).

Afsluiting [dia 20 - 24]

Sluit de bijeenkomst af.

Wat vonden de ouders van de bijeenkomst? Doe een rondje met vragen.

Werkvorm – Reflecteren met 'exit tickets'

Blik terug met de deelnemers op de bijeenkomst door ze een 'Exit-ticket' te geven. Laat de deelnemers het ticket invullen. Dat mag ook in de thuistaal als schrijven in het Nederlands nog moeilijk is. De deelnemers maken dan de exit tickets voor zichzelf.

Naam	
Datum	
Heb ik de informatie goed begrepen?	
Wat heb ik geleerd vandaag? Schrijf twee woorden op.	
Heb je een nieuwe vraag? Schrijf het op.	

Willen deelnemers thuis verder oefenen?

- Ze kunnen de hoofdstukken 7 en 17 van de e-learning van Praten op School maken.
- Kies één van de praktijkopdrachten van hoofdstuk 7 en 17 en geef die geprint mee naar huis.

Ga nog even terug naar de PowerPoint en noem het onderwerp, dag en tijdstip van de volgende bijeenkomst.

Terugkijken op de les

Het is voor jou als begeleider goed om terug te kijken op de bijeenkomst en daarop te reflecteren. Bedenk voor jezelf of schrijf op:

- Wat ging er goed?
- Wat houd je vast?
- Wat doe je de volgende keer nog een keer?
- Wat zou je de volgende keer anders doen?
- Waar ben je nog niet tevreden over?

Bespreek dit met de collega's met wie je samenwerkt of eventueel met een andere collega.

